

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. marraskuuta 2018
(OR. en)

13823/18

COASI 258
ASIE 59
CFSP/PESC 1048
CSDP/PSDC 658
RELEX 966
COHAFA 99
COHOM 141
COTER 160
DEVGEN 209
MIGR 188
TRANS 552
WTO 294
COPS 434
POLMIL 209

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13821/18

Asia: Afganistan

– Neuvoston päätelmät (19. marraskuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3252. istunnossaan 19. marraskuuta 2018 hyväksymät päätelmät Afganistanista.

Neuvoston päätelmät Afganistanista

Yleistä

1. Neuvosto palauttaa mieleen EU:n strategian vuodelta 2017 ja lokakuussa 2017 annetut neuvoston päätelmät sekä vahvistaa pitkän aikavälin sitoumuksensa tukea Afganistanin kansaa sen pyrkiessä rauhaan, turvallisuuteen ja vaurauteen. EU pitää rauhanomaista ja vaurasta Afganistania olennaisena edellytyksenä koko alueen vakaudelle ja kehitykselle. Neuvosto pitää kumppanuutta ja kehitystä koskevan yhteistyösopimuksen väliaikaista soveltamista merkittävänä askeleena EU:n ja Afganistanin kahdenvälisissä suhteissa.
2. Genevessä 27. ja 28. marraskuuta 2018 järjestettävä Afganistania käsittelevä ministerikonferenssi tarjoaa tärkeän tilaisuuden arvioida edistymistä yhteisesti sovittujen uudistusten toteuttamisessa sitten vuoden 2016 Brysselin konferenssin ja vahvistaa tulevaisuuteen tähtäävä rauhan, vakauden ja kestävä kehityksen ohjelma. EU antaa tunnustusta Yhdistyneiden kansakuntien virastojen työlle sekä YK:n avustusoperaatiolle Afganistanissa sen sitoutumisesta rauhan ja vakauden saavuttamiseen Afganistanissa.
3. EU palauttaa mieleen 15. lokakuuta 2018 annetut neuvoston päätelmät Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevasta EU:n strategiasta ja tukee Afganistanin ja sen naapurimaiden sekä koko alueen, Keski-Aasian maat mukaan luettuina, poliittista vuoropuhelua ja taloudellista yhteistyötä perustamalla verkostoja ja kumppanuuksia, joiden avulla kehitetään kestäviä yhteyksiä. Edistyminen alueellista taloudellista yhteistyötä ja yhteyksiä koskevissa hankkeissa tuo konkreettisia etuja Afganistanin kansalle ja vahvistaa nykyisiä rauhanponnisteluita.

Rauhan, vakauden ja alueellisen turvallisuuden edistäminen

4. Neuvosto on tyytyväinen Afganistanin, alueellisten ja kansainvälisten keskeisten sidosryhmien kasvavaan konsensukseen mahdollisen rauhanprosessin osatekijöistä. EU kannattaa osallistavaa, afganistanilaisten johtamaa ja heidän omakseen kokemaansa rauhanprosessia, jonka keskiössä ovat hallitus ja taliban, koska tämä on ainoa toimiva tapa saada kestävä ratkaisu aseelliseen konfliktiin. Jotta tällainen prosessi olisi onnistunut, sen on johdettava väkivallasta luopumiseen ja kaikkien kansainväliseen terrorismiin liittyvien yhteyksien katkaisemiseen sekä oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen ja jokaisen afganistanilaisen ihmisoikeuksien täysimääräiseen kunnioittamiseen.
5. Neuvosto kehottaa konfliktin kaikkia osapuolia, erityisesti talibania, aloittamaan viralliset rauhanneuvottelut. EU suhtautuu myönteisesti Afganistanin hallituksen viimeaikaisiin aloitteisiin, kuten tarjoukseen neuvotteluista ilman ennakkoehtoja, ja tämän vuoden Eid al-Fitr -juhlan aikana noudatettuun väliaikaiseen tulitaukoon, johon myös taliban osittain vastasi. Paikalliset reaktiot tulitaukoa kohtaan osoittavat, että Afganistanin kansan selvä enemmistö haluaa rauhaa ja on valmis sovintoon. EU pitää valitettavana, että väkivalta on jatkunut laantumatta, koska taliban ei kunnioittanut hallituksen jatkamaa aselepoa Eid al-Fitr -juhlan jälkeen ja hylkäsi tarjouksen jatkaa tulitaukoa.
6. EU on pahoillaan siitä, että siviiliuhrien määrä on kasvussa Afganistanissa. EU tuomitsee kaikki iskut siviilejä ja siviilikohteita, kuten kouluja, uskonnollisia keskuksia ja äänestyspaikkoja, vastaan ja palauttaa mieleen kaikilla osapuolilla olevan velvollisuuden suojella siviilejä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden velvoitteiden mukaisesti. EU vaatii, että kaikki siviilien surmaamiset tutkitaan ripeästi riippumatonta ja avointa menettelyä noudattaen.

7. Neuvosto kehottaa kaikkia naapurimaita ja alueellisia toimijoita tukemaan Afganistanin hallituksen toimia rauhan ja vakauden edistämiseksi ja suhtautuu myönteisesti sellaisiin aloitteisiin, jotka täydentävät Afganistanin omia ponnisteluja, kuten Uzbekistanin maaliskuussa Taškentissa järjestämään kansainväliseen konferenssiin. EU jatkaa rauhan ja pitkän aikavälin vakauden tukemista tekemällä yhteistyötä alueellisten kumppaneiden ja keskeisten kansainvälisten sidosryhmien kanssa sekä tukee EU:n Afganistanin erityislähettilään tärkeää roolia tässä asiassa. EU kannustaa jatkamaan alueellista taloudellista yhdentymistä, myös kehittämään Afganistanin yhteyksiä Keski-Aasiaan, koska tämä osaltaan edistää merkittävästi kestävästä kehitystä.
8. EU panee tyytyväisenä merkille Afganistanin hallituksen ja Naton heinäkuussa 2018 Brysselin huippukokouksessa antaman yhteisen julkilausuman, jossa päätettiin jatkaa Resolute Support -operaatiota riittävien ja yhä kestävämpien Afganistanin kansallisten puolustus- ja turvallisuusjoukkojen tukemiseksi, Afganistanin joukoille annettavan rahoitustuen jatkumisen vuoden 2024 loppuun saakka ja asiaa koskevat Afganistanin hallituksen sitoumukset.
9. EU kehottaa kaikkia maita kunnioittamaan Afganistanin suvereniteettia, itsenäisyyttä, alueellista koskemattomuutta ja kansallista yhtenäisyyttä. Afganistanista ei saa enää koskaan tulla ulkomaisten toimijoiden epäsuoran sodankäynnin tannerta. Tässä yhteydessä EU kehottaa naapurimaita kaksinkertaistamaan ponnistelunsa terrorismin ja väkivaltaisen ääriliikeshdinnän torjumiseksi sen kaikissa ilmenemismuodoissa ja poistamaan terroristiverkostoilta turvasatamat kansainvälisen oikeuden, myös ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden, velvoitteita täysin kunnioittaen.
10. EU kannustaa kaikkia kansainvälisiä rauhantukialoitteita Afganistanissa varmistamaan koordinoinnin hallituksen kanssa Kabulin prosessin kokonaispuitteissa, jotta maksimoidaan mahdollisuudet rauhanomaiseen poliittiseen ratkaisuun.

Demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien lujittaminen, hyvän hallintotavan edistäminen ja naisten vaikutusvallan vahvistaminen

11. Lokakuussa 2018 pidetyt parlamenttivaalit olivat ensimmäiset afganistanilaisten itsensä johtamat ja toteuttamat vaalit sitten vuoden 2001. Näissä vaaleissa maan väestö, naiset ja nuoret mukaan lukien, osoitti vahvan halunsa, rohkeutensa ja sitkeytensä osallistua demokraattiseen prosessiin. EU pitää arvossa turvallisuusjoukkojen uhrauksia, jotka auttoivat varmistamaan vaalien toteutumisen. Neuvosto tuomitsee näitä vaaleja tahranneet väkivaltaisuudet, erityisesti vaalijärjestelyihin kohdistuneet iskut. Talibanin ja muiden terroristi- ja kapinallisryhmien rikolliset ja häikäilemättömät iskut siviileitä ja virkailijoita vastaan vaalikampanjan aikana eivät ole hyväksyttävissä. Neuvosto ilmaisee surunvalittelunsa ja myötätuntonsa kaikille uhreille ja heidän perheilleen. Huolimatta edellisten vaalien jälkeen toteutetuista kiitettävistä vaaliuudistuksista äänestystä haittasivat merkittävät organisatoriset ja tekniset ongelmat sekä epäilyt laajamittaisesta petoksesta. Nyt on kiireellisesti määriteltävä ja pantava täytäntöön voimakkaita ja pikaisia toimenpiteitä vaalien turvallisuuden, avoimuuden, vastuullisuuden ja uskottavuuden säilyttämiseksi. Tämä on olennaisen tärkeää myös vuoden 2019 presidentinvaaleissa, joissa EU odottaa, että poliittiset puolueet ja sidosryhmät, Afganistanin hallitus ja riippumaton vaalilautakunta mukaan luettuina, tukevat demokraattista prosessia ja osallistuvat rakentavasti poliittisen vakauden luomiseen. Neuvosto painottaa, että tässä asiassa tarvitaan lisätoimia, ja vahvistaa uudelleen tukensa osallistavalle poliittiselle prosessille.

12. EU on edelleen sitoutunut nykyisiin ponnisteluihin ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi Afganistanissa ja antaa siihen poliittista ja taloudellista tukea. EU panee merkille hallituksen tässä asiassa toteuttamat toimet, etenkin uuden rikoslain, kidutuksen vastaisen lainsäädännön ja naisiin kohdistuvan väkivallan poistamiseen tähtäävän lainsäädännön hyväksymisen. Vakavia ihmisoikeuksiin liittyviä haasteita on kuitenkin edelleen olemassa ja lisätoimia tarvitaan, jotta varmistetaan ihmisoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen. Erityisesti olisi tehostettava toimintapolitiikan ja lainsäädännön tosiasiallista täytäntöönpanoa kaikilla tasoilla koko maassa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten ja naisten oikeuksien toteutumiseen täysimääräisinä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla ehkäistään lapsiin ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja pakkoavioliittoja, torjutaan kidutusta, kaltoinkohtelua ja syrjintää sekä suojellaan ihmisoikeuksien puolustajia ja toimittajia sekä vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia.
13. Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 mukaisesti EU toistaa tukensa sille, että naiset voivat osallistua mielekkäästi kaikkiin rauhanaloitteisiin, myös rauhanneuvotteluihin, rauhanrakentamiseen ja konfliktinestoon, sekä maan turvallisuuden ja talouskehityksen edistämiseen. EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Afganistanin naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan kansallisen toimintasuunnitelman, naisiin kohdistuvan väkivallan poistamiseen tähtäävän lain ja naisten taloudellista voimaannuttamista koskevan kansallisen prioriteettiohjelman täytäntöönpanoa.
14. Neuvosto palauttaa mieleen, että on olennaista toteuttaa uudistuksia oikeusvaltion ja oikeuden alalla sekä korruption torjunnassa, ja kehottaa Afganistanin viranomaisia tehostamaan korruption vastaisia toimenpiteitä, joihin kuuluu kansallisen strategian toteuttaminen kokonaisuudessaan, mukaan lukien tehokkaat ja tosiasialliset tutkinta- ja syytetoimet korruptiotapauksissa. EU on edelleen sitoutunut tukemaan toimivan järjestelmän kehittämistä oikeuden, lain ja yleisen järjestyksen alalla.

Taloudellisen ja inhimillisen kehityksen tukeminen

15. EU toteaa, että pysyvä rauha ja kestävä kehitys liittyvät läheisesti toisiinsa, ja siksi vahvistaa uudelleen sitoutumisensa Afganistanin vahvana kehityskumppanina lujittamaan rauhan, vakauden ja demokratian edellyttämiä instituutioita määrätietoisten köyhyyden vähentämistoimien lisäksi. Tässä yhteydessä EU palauttaa mieleen sen huomattavan taloudellisen tuen maalle. EU on tyytyväinen hallituksen yleiseen edistymiseen Brysselin konferenssissa vuonna 2016 esitellyn kunnianhimoisen uudistusohjelman toteuttamisessa, erityisesti Afganistanin kansallisen rauhanrakentamis- ja kehittämisohjelman osalta.
16. Neuvosto kannustaa hallitusta tehostamaan toimia omavaraisuutta keskinäisen vastuun avulla koskevan nykyisen puiteasiakirjan (SMAF) kaikkien tavoitteiden saavuttamiseksi. EU odottaa, että keskinäisen vastuuvollisuuden Geneven kehys (GMAF) hyväksytään odotusten mukaisesti ja että siinä asetetaan uudistuksille selkeät ja mitattavissa olevat tavoitteet seuraavia vuosia varten.
17. EU toistaa tukevansa hallitusta tämän alkaessa toteuttaa kokonaisuudessaan kansallisia prioriteettiohjelmia, jotka on laadittu Afganistanin kansallisen rauhanrakentamis- ja kehittämisohjelman puitteissa. EU muistuttaa, että kansallisten prioriteettiohjelmien tuloksia on tarpeen arvioida.

Muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon liittyvien haasteiden ratkaiseminen

18. Neuvosto panee merkille Afganistanin hallituksen sitoutumisen yhteistyöhön EU:n kanssa muuttoliikkeeseen liittyvissä kysymyksissä. Samalla neuvosto toteaa jälleen pitävänsä tärkeänä EU:n ja Afganistanin yhteistä etenemissuunnitelmaa ja jäsenvaltioiden kahdenvälisiä järjestelyjä muuttoliikeasioissa. Ne ovat välttämättömiä välineitä, joiden avulla voimme saavuttaa yhteiset tavoitteemme kestävällä tavalla, varmistaa palauttamis- ja takaisinotto-prosessin toimivuuden sekä torjua muuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa. Niiden tehokasta täytäntöönpanoa on jatkettava kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.

19. EU, joka on tietoinen muuttoliikkeen ja pakkomuuton tuomista haasteista alueen maille, on tyytyväinen myönteiseen kehitykseen, jota on tapahtunut vapaaehtoisessa paluussa Pakistanista. Lisäksi se panee merkille Afganistanin hallituksen ponnistelut paluumuuttajien kestävän uudelleenkotouttamisen alalla. Uudelleenkotouttamisella on ratkaiseva merkitys rauhanprosessin onnistumiselle. EU jatkaa tukeaan, myös taloudellisesti, Afganistanin kansalaisten ennakoitavissa olevalle, turvalliselle, hallitulle ja ihmisarvoiselle paluulle naapurimaista sekä tukeaan New Yorkin julkilausumaan ja kokonaisvaltaiseen kehukseen pakolaisten tilanteeseen reagoimiseksi (CRRF) perustuvalla kokonaisvaltaisella lähestymistavalla, jonka mukaisesti käsitellään muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon liittyviä keskeisiä haasteita.
20. Neuvosto on syvästi huolissaan humanitaaristen tarpeiden laajuudesta ja maan sisäisten pakolaisten vaikeasta tilanteesta. Lisäksi EU panee merkille, että laajoissa osissa maata vallitseva ankara kuivuus koettelee kaikkein heikoimmassa asemassa olevia yhteisöjä. EU jatkaa tarveperusteisen humanitaarisen avun toimittamista Afganistanin kansalle.
-